

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

*NE BOJTE SE ONIH KOJI
UBIJAJU TIJELO!*

mihael

19 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2020.), Broj 19(449)
DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
21. lipnja 2020.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici. Vladimir Blažanović
<http://www.hilp.hr>

LIPANJ

Ned	21.	DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINUI Alojzije Gonzaga; Vjekoslav
-----	-----	---

- Pon. 22. Ivan Fisher; Toma Moore
- Uto. 23. Josip Caf.; Sidonija; Zdenka
- Sri. 24. ROĐENJE IVANA KRSTITELJA
- Čet. 25. Adalbert; Vilim; Doroteja
- Pet. 26. Ivan i Pavao; Vigilije; Zoran
- Sub. 27. Ćirii Aleksandrijski

MEDITACIJA

Svetlosti moje vjere 3

SLUŽBA RIJEČI DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
Fizička smrt samo je biološka datost 4

ČITANJA

Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo! 6

HOMILIJA

Ne bojte se! 8

SLUŽBA RIJEČI BLAGDAN ROĐENJA IVANA KRSTITEJA

UVOD U ČITANJA
Ivan Krstitelj 10

ČITANJA

Ivan mu je ime! 12

HOMILIJA

Željeno dijete 14

KATEHEZA

Sveta Misa - Euharistija 16

Mali vjerouaučni leksikon 18

NAŠI POKOJNI

Svjetlosti moje vjere

*Svjetlosti moje vjere, tugo tuge,
kaži mi stazu žutim perivojem
i daj da grlim braću, plačidruge,
i da plačem, da plačem po svojem;*

*Ljubavi moga bola, moga boga,
daj mi da gazim čvrstim stopalima
po žetvi što je zlati žega mnoga,
po vijencima, po snima propalima.*

*Nikada više neću sresti one
blažene oči sanjarskih badema,
ni rajske osmijeh plašljive Madone,
ni krotko čelo, mudra usta nijema;*

*Bogzna na kojoj zaprašenoj cesti
izgubio sam sjenku svoga duha;
I nikad više, nikad neću sresti
usne nježnosti pravcem moga uha.*

*I ako oblak udre gustom krupom,
a kruta java stegne strogim gvožđem,
daj mi, o Višnji, šumski hlad sa klupom
i vinograđe sa dozrelim grožđem.*

Tin Ujević

Fizička smrt samo je biološka datost

Što znači duhovna smrt?

Jeremija je bio prorok koji je zbog svoga proročkoga djelovanja trpio progonstvo. Njegova sudska utjecala je na kasniji razvoj židovskoga promišljanja prema kojem su odbačenost, progonstvo i mučeništvo sastavni i neodvojiv dio proročkoga poziva. To je vidljivo i iz Isusovih izreka koje su očuvane u evanđeljima.

Bog je na strani nepravedno progonjenih

Tako je u Lukinu evanđelju zapisan taj Isusov usklik: »Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslati!« Na drugom mjestu u istom evanđelju Isus, kad govori o prorocima i apostolima koji će biti poslati, kaže: »Jao vama! Podižete spomenike prorocima, a vaši ih oci ubiše.« Biti nositelj Božje riječi znači trpjeti jer ta riječ zasigurno nailazi na odbacivanje i neprijateljstvo. Jeremija ipak, unatoč takvu raspoloženju, zadržava pouzdanje u Boga i promatra Boga kao »snažna junaka« koji ga može izbaviti iz svih nevolja i ponovno uspostaviti pravdu. Zato njemu povjerava svoju sudbinu i kliče: »Pjevajte Gospodinu, hvalite Gospodina jer on izbavi dušu sirote

iz ruku zlikovaca.« Bog je uvijek na strani nepravedno progonjenih i potlačenih, a osobito na strani onih koji su progonjeni jer donose njegovu riječ i njega svjedoče pred ljudima.

Posljedica duhovne je i tjelesna smrt

Poslanica Rimljana progovara o otajstvu smrti i grijeha. Pritom Pavao podsjeća na onoga »jednoga Čovjeka«, to jest na Adama, po kojem je grijeh ušao u svijet »i po grijehu smrt«. Jasnije nego u Knjizi Postanka gdje prvi put susrećemo Adama i Evu, to je izrečeno u Knjizi Mudrosti: »Bog je stvorio čovjeka za neraspadljivost i učinio ga na sliku svoje besmrtnosti. A đavolskom je zavišcu došla smrt u svijet i nju će iskusiti oni koji njemu pripadaju.« Riječ je o duhovnoj smrti koja kao posljedicu ima i fizičku smrt. Nije do kraja jasan Pavlov izričaj da »time što svi sagriješiše, na sve ljudi prijeđe smrt«. Moguće je to shvatiti kao da svi svojim osobnim grijesima imaju udjela u Adamovu grijehu, pa su time zaslužili smrt. Tako ljudi svojim grijesima potvrđuju Adamovu pobunu iz koje se rodila vječna smrt. S druge strane, moguće je razumjeti tu rečenicu u smislu dioništva u Adamovu grijehu već po rođenju. U oba slučaja »svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja«.

Fizička smrt nije kazna

Adam je označen kao »pralik« (grč. *typos*) Onoga koji ima doći, a to je Mesija - Krist. Izraz »pralik« označava da lik Adamov po sličnosti navješće novi lik, no ta sličnost nije savršena. Time se omogućuje i kontrast između Adama i Krista. Grijehom Adamovim, naime, »mnogi« su umrli, gdje ovo »mnogi« označava sve ljudi, a u Isusu Kristu, Onom koji ima doći i koji je također opisan kao »jedan čovjek«, na sve se ljudi razlila milost Božja. Smrt ovdje ne označava fizičku smrt kao neku vrstu kazne za istočni grijeh. Naprotiv, misli se na smrt kao na teološku posljedicu grijeha, gdje smrt označava odijeljenost od Boga. To je prava posljedica grijeha. Fizička smrt nije kazna, nego biološka datost. Krist je svojim utjelovljenjem, a u Pavlovu viđenju osobito svojom mukom, smrću i uskrsnućem, ostvario izvorno poslanje čovjekovo: poslanje da bude u vječnom zajedništvu s Bogom.

Snažno jamstvo Božjim poslanicima

Evandeoski odlomak nastavak je misijskoga poslanja dvanaestorice u Matejevu evanđelju. Oni su pozvani neustrašivo naviještati riječ, pa i kad su suočeni s progonima, no istodobno im je zajamčena i Božja briga za njih jer su njegovi svjedoci. Prva Isusova izreka u ovom odlomku: »Ta ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće dozнати« u različitim je evanđeljima stavljena u različite kontekste. Ovdje je primijenjena upravo na apostolsko propovijedanje.

Matej u svom evanđelju često suprotstavlja tijelo i dušu, rabeći tako helenistički jezik koji nije uobičajen za većinu drugih biblijskih tekstova. Onaj koji može »i dušu i tijelo pogubiti u paklu« i kojega se valja više bojati, prema pripovijedanju Matejeva evanđelja, zapravo je Otac jer je on i taj koji određuje hoće li koji vrabac pasti na zemlju. Stoga se Božji svjedoci moraju promatrati u svjetlu svoga odnosa s Bogom i od njega tražiti podršku i pomoć. U njega se trebaju pouzdavati. Zaštita koju ti svjedoci primaju ovisi i o njihovu vjernu svjedočanstvu.

Izreka: »Vrijedniji ste od mnogo vrabaca« ne govori o vrijednosti ljudskoga roda općenito, nego je snažno jamstvo Božjim poslanicima. Dok prenose njegovu poruku, Bog će ih čuvati, no ni ta Božja zaštita ne isključuje mučeništvo. Što se god dogodilo, poruka će biti prenesena i to je ono što je doista važno.

Završna izjava ovoga evanđeoskoga odlomka glasi: »*Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred Ocem, koji je na nebesima. A tko se odreče mene pred ljudima, odreći ću se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima.*« O načinu kako će Božji poslanik dati svjedočanstvo za Isusa Krista ovisi i njegova vječna sudbina.

U doba kad je Matej pisao svoje evanđelje Crkva se već suočavala s progonima, pa je i ova poruka o ustrajnosti naviještanja i u opasnosti od mučeništva bila itekako aktualna.

Prvo čitanje: Jr 20, 10-13

On izbavi dušu sirote iz ruku zlikovaca.

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Reče Jeremija:
 Čuh klevete mnogih:
 »Užas odasvud!
 Prijavite! Mi ćemo ga prijaviti.«
 Svi koji mi bijahu prijatelji
 čekahu moj pad.
 »Možda ga zavedemo,
 pa ćemo njim ovladati
 i njemu se osvetiti!«
 Sa mnom je Gospodin kao snažan junak!
 Zato će progonitelji moji posrnuti
 i neće nadvladati,
 postidjet će se veoma jer neće uspjeti,
 vječna se sramota neće zaboraviti.
 Gospodine nad vojskama,
 koji proničeš pravednika
 i vidiš mu bubrege i srce,
 daj da vidim kako im se osvećuješ,
 jer tebi povjerih parnicu svoju.
 Pjevajte Gospodinu,
 hvalite Gospodina
 jer on izbavi dušu sirote
 iz ruku zlikovaca.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 69,8-10.14.17.33-35

**Po velikoj dobroti svojoj usliši me,
 Gospodine!**

Jer zbog tebe podnesoh pogrdu
 i stid mi pokri lice.
 Tuđinac postadoh braći
 i stranac djeci majke svoje.
 Jer me izjela revnost za dom tvoj
 i poruge onih koji se rugaju tebi
 padoše na me.

No tebi se molim, Gospodine,
 u vrijeme milosti, Bože;
 po velikoj dobroti svojoj ti me usliši,
 po svojoj vjernoj pomoći!
 Usliši me, Gospodine,
 jer je dobrostiva milost tvoja,
 po velikom milosrđu obazri se na me!

Gledajte, ubogi, i radujte se,
 nek vam oživi srce,
 svima koji Boga tražite.
 Jer siromahe Gospodin čuje,
 on ne prezire sužanja svojih.
 Neka ga hvale nebesa i zemlja,
 mora i sve što se u njima miče .

Drugo čitanje: Rim 5,12-15

S darom nije kao s grijehom.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo!
Kao što po jednom čovjeku uđe u svijet grijeha i po grijehu smrt, i time što svi sagriješiše, na sve ljudе prijeđe smrt... Doista, do Zakona bilo je grijeha u svijetu, ali se grijeh ne ubraja kad nema zakona.
Da, ali smrt je od Adama do Mojsija doista kraljevala i nad onima koji ne sagriješiše prekršajem sličnim kao Adam, koji je pralik Onoga koji ima doći. Ali s darom nije kao s grijehom. Jer ako su grijehom jednoga mnogi umrli, mnogo se obilatije na sve razlila milost Božja, milost darovana u jednom čovjeku, Isusu Kristu.

Riječ Gospodnja

Evangelije: Mt 10,26-33

Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo!

Čitanje svetog Evangelija po Mateju

U ono vrijeme:
Reče Isus svojim apostolima:
- Ne bojte se ljudi. Ta ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće dozнати.

Što vam govorim u tami, recite na svjetlu; i što na uho čujete, propovijedajte na krovovima.

Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu.

Ne prodaju li se dva vrapca za novčić?

Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez Oca vašega. A vama su i vlasti na glavi sve izbrojene. Ne bojte se dakle!

Vrjedniji ste nego mnogo vrabaca.

Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat će se i ja njegovim pred Ocem, koji je na nebesima. A tko se odreće mene pred ljudima, odreći će se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima.

Riječ Gospodnja

Ne bojte se!

Molim za milost: da znam uočiti mistinski strah za dušu koji me čuva od propasti!

Reče Isus svojim apostolima: »Ne bojte se ljudi. Ta ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće dozнати. Što vam govorim u tami, recite na svjetlu; i što na uho čujete, propovijedajte na krovovima.

Strah je jedna od naših primarnih emocija. Koliko god zvuči neobično, ali strah nas također i čuva od mnoštva stvari kojima smo izloženi. Strah je katkad poput sjene kamo se sklanjamo. Nije dobar kad nas blokira i kad nismo sposobni pravo reagirati zbog njega. Zato ne možemo dugo izdržati pod pritiskom straha. Koji put se trebamo suočiti sa strahom i unatoč njemu moramo raditi i djelovati. Isus je znao da neće biti lako propovijediti Radosnu vijest. Bit će onih kojima će ona smetati i nastojat će na razne načine ušutkati one koji naviještaju evanđelje. Zastrašivanje je jedna od metoda koja je vrlo djelotvorna. Zato Isus hrabri svoje učenike i sve one koji će naviještati njegovu poruku. Naš materijalizirani i nevjerni svijet ne sluša Božji glas. Ipak Isusov navještaj, koliko god je na početku bio tih, izrečen katkad u

tami i šapćući na uho, obišao je cijeli svijet i propovijedan je s krovova. No, ni danas nije lako prenositi Isusovu poruku. Suvremeni svijet želi potisnuti vjeru u drugi plan i svesti je na čistu privatnost. Promatra je često kao nešto što je zastarjelo, nadiđeno i beskorisno. Mnogi su zbog toga prestrašeni i ne usude se »govoriti s većem i snažnijem svjetlu usprkos progonu, zatvoru i osudi.

Gospodine, želim vjerovati ovim tvojim riječima. Želim se više brinuti za svoju dušu. Nju mi nitko ne može uništiti. Zli me može upropastiti, ali je ne može uništiti. Pomozi mi da mu se mogu oprijeti. Hvala što misliš na mene i što sam vrijedan u tvojim očima. Hvala ti za svijetle primjere u našoj katoličkoj povijesti koji su poput Stepinca svjedočili i nisu se bojali onih koji ubijaju tijelo, ali duši ne mogu ništa. Daj da nosim u sebi nešto od njihova duha i njihove vjere. I meni kažeš: »Ne boj se!«

Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat će se i ja njegovim pred Ocem, koji je na nebesima. A tko se odreće mene pred ljudima, odreći će se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima.

Gospodine, ti nas upozoravaš koga nam se bojati. Trebamo se bojati otpada od vjere, bojati se nijekanja tebe, izdajstava, zatajenja i mlitavosti u svome vjerničkom životu. To je pozitivni strah koji me drži budnim i koji mi je potreban da ostanem

<https://mikelare81.wordpress.com/>

iza te. Mi se toliko znamo zauzimati za zaštitu pojedinih biljaka i životinja. To je dobro. Toliko smo spremni pomoći u spašavanju takvih prilikom kakve havarije broda. I to je dobro i potrebno. A što činimo za čovjekove nutarnje havarije, za pakao koji često nosi u sebi? Gospodine, da se znam nakon izdajstava i nijekanja vratiti k teci. Da budem poput Petra koji je shvatio svoju izdaju i vani čekao kad budeš prolazio da se s tobom susretne. Da te pogledam, Gospodine, i da tvoj praštajući pogled zahvati moju nutrinu. Da zaplačem nad svojom mlitavošću i svojim nevjernostima. Želim biti tvoj i svjedočiti za tebe i onda kad to nije lako i kad to od mene traži spremnosti i hrabrost.

Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo po-gubiti u paklu. Ne prodaju li se dva vrapca za novčić? Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez Oca vašega. A vama su i vlasti na glavi sve izbrojene. Ne bojte se dakle! Vredniji ste nego mnogo vrabaca.

Isus postavlja vrlo jasno jedan uz drugi prolazni i vječni život, tijelo i dušu. Sve je od Boga i ima neprocjenjivu vrijednost. Ali postoji razlika i u tim vrijednostima. On sam zna da će biti ubijen i zato kaže da

ovaj prolazni život ne vrijedi kao neprolazni. Tijelo je prolazno, ali duša ostaje. Možemo izgubiti i jedno i drugo. Ali isto tako možemo ih spasiti. Isus zna na čemu temelji svoju sigurnosti i zato može tako sigurno govoriti. Zna da je čovjekova moć koliko god je želi pokazati i nametnuti ograničena i prolazna. Čovjek može drugome uništiti tijelo, ali mu ne može uništiti vrijednosti koje brani i koje živi. Naš kardinal Stepinac je jasan primjer Isusova učenika koji slijedi svoga Učitelja. Gdje su oni koji su ga zatvorili, koji su mu sudili i osudili ga? Gdje je bezbožni sustav koji ga je progonio? A kardinal Stepinac je zasjao u većem i snažnijem svjetlu usprkos progonu, zatvoru i osudi.

Gospodine često sam pod utjecajem svijeta i bojam se progovoriti o onome što nosim u svom srcu i u što vjerujem. Strah me govoriti protiv nasilja nad životom, protiv abortusa, eutanazije, protiv rada nedjeljom... Bojam se stati uz one koji su pošteni i zalažu se za ispravan obiteljski život. Strah me u razgovorima s ljudima govoriti u prilog obitelji, braka, vjeronauka... Gospodine, hvala ti za riječi ohrabrenja. Pomozi mi da se znam više osloniti na tebe.

Mirko Nikolić, *Nedjeljni susreti*, FTI, Zagreb 2010.

Ivan Krstitelj

Ugled je sv. Ivana Krstitelja nedvojbeno velik: on je preteča Spasiteljev, za njegovo su začeće i rođenje vezani čudesni znakovi, on je još u majčinoj utrobi pozdravio Spasitelja... Njega konačno i sam Isus proglašava "najvećim rođenim od žene".

To se vidi i u liturgijskoj godini: uz Božić i Malu Gospu jedino se još slavi rođendan Ivana Krstitelja. K tome postoji još i liturgijski spomen njegove smrti.

Štovanje je sv. Ivana Krstitelja zasvjedočeno već od 4. st. po čitavom kršćanskem svijetu. Njemu je posvećena i poznata lateranska krstionica u Rimu u kojoj je kršten ostarjeli car Konstantin te je po njoj i Lateranska bazilika dobila ime. Ta je bazilika prvotno posvećena Spasitelju, a danas još i sv. Ivanu Krstitelju i sv. Ivanu Apostolu.

Datum

Ima svjedočanstva da je u početcima postojala svetkovina Sv. Ivana Krstitelja koja se slavila u siječnju, što je bilo vezano uz Bogojavljenje koje, osobito na Istoku, između ostalog slavi i Kristovo krštenje. Ta je svetkovina vrlo vjerojatno padala 5. siječnja. Ipak, već je od samih početaka postojala svetkovina Rođenja sv. Ivana Krstitelja 24. lipnja. Zašto? Prema Lukinom izvještavanju, Ivan je 6 mjeseci

stariji od Isusa, čije se rođenje slavi 25. prosinca. Zašto se onda Ivanovo rođenje ne slavi 25. lipnja? Prema rimskom računanju Božić (25. 12.) se slavio VIII. Kal. Ianuarii, a Ivanovo rođenje isto VIII. Kal. Iulii, što pada 24. lipnja, jer lipanj ima samo 30 dana.

Kult i običaji

Kult sv. Ivana naglo se širio. Primjerice, u Rimu je bilo dvadesetak crkava njemu posvećenih, a u Galiji je ovoj svetkovini prethodio dvotjedni post. Najstarije bogoslužne knjige predviđaju za ovaj dan više misa. Tako Grgurov sakramentar donosi misu bdijenja, polnočku i dnevnu misu. Ovdje je očigledna sličnost s Božićem.

Uz ovu su svetkovinu vezani različiti narodni običaji od kojih su svakako najpoznatiji ivanjski krijesovi. I ovdje je očigledna sličnost s Božićem. Božić je vezan uz rimske solsticije i polazeći od poganskog slavlja u čast mladom suncu koje se ponovno rađa, jer dani opet postaju dulji, a sunce na obzoru više, ovaj blagdan slavi Krista koji je ono pravo "mlado sunce s visine" koje nas pohađa. Rođenje pak Ivana Krstitelja je vezano uz ljetni solsticij, kada je sunce najjače; Ivan je onaj koji je najavio Krista-Sunce. Sami ivanjski krijesovi imaju nešto i poganskoga, na početku ljeta još su stari narodi paleći vatre htjeli "pojačati" snagu sunca.

Svetkovina Rođenja sv. Ivana Krstitelja

Danas svetkovina Rođenja sv. Ivana Krstitelja ima misu bdijenja i dnevnu misu. Budući da se radi o svetkovini, ona ima prednost pred nedjeljom "kroz godinu" ako padne nedjeljom.

Misna čitanja su bogata: evanđelja donose izvještaje o najavi Ivanova rođenja i o samom rođenju, a prva čitanja (Jer i Iz) govore o proroku kojega Bog poziva još u utrobi njegove majke. Druga čitanja govore o najavi spasenja koje nam je došlo u Kristu.

Mučeništvo sv. Ivana Krstitelja

Ovaj spomendan pada 29. kolovoza. Poznat je i pod imenom Glavosjek sv. Ivana Krstitelja. Naravno, ne možemo znati je li sv. Ivan podnio mučeništvo upravo toga dana. Beda Časni vjeruje da je 29. kolovoza koju godinu prije 391. u blizini Kalcedona pronađena Pretečina glava. Međutim, po svoj prilici, ovaj datum odgovara danu posvete bazilike u čast sv. Ivana u Sebasti (drevnoj Samariji) oko

sredine 4. st. U toj su se bazilici častili grobovi sv. Ivana Krstitelja i Ilike proroka. Augustin još ne poznaje ovaj spomendan, ali se on slavio u Galiji i Španjolskoj u 5. st. Sakramentar iz Verone ga ne spominje, ali ga nalazimo u Gelazijevu sakramentaru.

Začeće sv. Ivana Krstitelja

Neki istočni kalendari poznaju još jedan blagdan Ivana Krstitelja: njegovo začeće. Jedno se vrijeme taj blagdan slavio u Napulju, Španjolskoj i Engleskoj. Danas postoji samo u kalendaru Bizantske crkve i to 23. rujna.

Kao što vidimo, ako izuzmemo Marijine blagdane, sv. Ivan Krstitelj je oduvijek posebno slavljen u Crkvi. Slavi se i njegov rođendan i njegov smrtni dan. On je bio onaj Prorok kojeg je Bog unaprijed predodredio da navijesti Kristovo spasenje. On je tome pozivu ostao vjeran i po cijenu vlastitog života. Kao takav on je i danas znak i primjer svim vjernicima koji su također pozvani naviještati Kristovo djelo spasenja u svoj odvažnosti i dosljednosti.

Zvonko Pažin, <https://www.braniteljski-portal.com/>

Prvo čitanje: Iz 49, 1-6

Postavit ču te za svjetlost narodima.

Čitanje Knjige proroka Izajje

Č uje me, otoci,
slušajte pomno, narodi daleki!
Gospodin me pozvao od krila materina,
od utrobe majke moje on me imenovao.
Od usta mojih britak je mač načinio,
sakrio me u sjeni ruke svoje,
od mene je oštru načinio strijelu,
sakrio me u svome tobolcu.
Rekao mi: »Ti si Sluga moj, Izraele,
u kom ču se proslaviti!«
A ja rekoh: »Zaludu sam se trudio,
nizašto naprezao snagu.«
Ipak, kod Gospodina je moje pravo,
kod mog Boga nagrada je moja.
A sad govori Gospodin,
koji me od utrobe Slugom svojim načini,
da mu vratim natrag Jakova,
da se sabere Izrael.
Proslavih se u očima Gospodnjim,
Bog moj bijaše mi snaga.
I reče mi:
»Premalo je da mi budeš Sluga,
da podigneš plemena Jakovljeva
i vratiš Ostatak Izraelov,
nego ču te postaviti za svjetlost narodima
da spas moj budeš do nakraj zemlje.«

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 139, 1-3.13-15

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno!

G ospodine,
pronićeš me svega i poznaješ,
ti znaš kada sjednem i kada ustanem,
izdaleka ti već misli moje poznaješ.
Hodam li ili ležim, sve ti vidiš,
znani su ti svi moji putovi.

Jer ti si moje stvorio bubrege,
satkao me u krilu majčinu.
Hvala ti što sam stvoren tako čudesno,
što su djela tvoja predivna .

Dušu moju do dna si poznavao,
kosti moje ne bijahu ti sakrite
dok nastajah u tajnosti,
otkan u dubini zemlje .

Drugo čitanje: Dj 13, 22-26

Pred Kristovim je dolaskom Ivan propovijedao.

Čitanje Djela apostolskih

Uone dane: Progovori Pavao:
»Bog podiže ocima Davida za kralja. Za nj i posvjedoči: Nađoh Davida, sina Jisajeva, čovjeka po svom srcu, koji će ispuniti sve moje želje. Iz njegova potomstva izvede Bog po svom obećanju Izraelu Spasitelja, Isusa. Pred njegovim je dolaskom Ivan propovijedao krštenje obraćenja svemu narodu izraelskomu. A kad je Ivan dovršavao svoju trku, govorio je: 'Nisam onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi Onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuće na nogama.'«

»Braćo, sinovi roda Abrahamova, vi i oni među vama koji se Boga boje, nama je upravljena ova Riječ spasenja.«

Riječ Gospodnja

Evangelje: Lk 1, 57-66.80

Ivan mu je ime!

Čitanje svetog Evangelija po Luki

Elizabeti se navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome.

Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca - Zaharija, no mati se njegova usprotivi: »Nipošto, nego zvat će se Ivan!« Rekoše joj na to: »Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao.« Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. On zaiska pločicu i napisa »Ivan mu je ime!« Svi se začude, a njemu se umah otvorise usta i jezik te progovori blagoslivljući Boga.

Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: »Što li će biti od ovoga djeteta?« Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime.

Dječak je međutim rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

Riječ Gospodnja

Željeno dijete

Ivan Krstitelj je bio željeno dijete. Za to su željeno dijete Elizabeta i Zaharija sigurno godinama molili. No, kad su zašli u godine, morali su pokopati tu nadu. To veća je bila njihova radost, kada se taj željeni san protivno očekivanju ipak ispunio. Iako su okolnosti rođenja Ivana Krstitelja tajanstvene, ipak su njegovi roditelji imali očekivanja, kao i svi drugi roditelji. S Ivanom će, prema tadašnjem gledanju, biti skinuta s njih sramota što nemaju djece. Njegovo rođenje bilo je za njih veliko oslobođenje. Sigurno je Zaharija gajio nadu da će Ivan jednoga dana krenuti njegovim stopama i postati svećenik, jer svećenikom se tada nije postajalo pozivom, nego podrijetlom. Ivan bi, kao i njegov otac prinosio žrtve za narod i tako svoj narod oslobađao od grejha. Za pobožne židovske roditelje bila je to usrećujuća predodžba. Kao i njegov otac i Ivan bi stajao u Hramu neposredno pred Slavom Božjom i time bi uživao visok ugled. U Ivanu i njegovim potomcima dalje bi živjelo Zaharijino ime. Za istočnjaka je to silno važno. Na kraju Ivan bi se jednom kasnije brinuo za uzdržavanje svojih starih roditelja.

Razorení snovi

Nijedan se od tih Zahrijinih želja neće ostvariti. Umjesto da postane svećenik, Ivan postaje prorok. Neće u Hramu prinositi žrtve da bi narod oslobođio grejha, nego će narodu naviještati volju Božju. Kako pokazuje životna povijest mnogih njegovih prethodnika, to je krajnje riskantan pothvat, koji je proroke nerijetko stajao života. Umjesto da ide za ruku sa svojim roditeljima, napušta roditeljsku kuću i povlači se u pustinju. Tu Ivan nije bio jedini. Netko bi se povukao sam ili u maloj zajednici u pustinji, da bi tamo posve živio za Boga. Za vlastito dijete, pogotovo za željeno dijete, čovjek bi očekivao neki drugi tijek života. Željeno dijete je postalo netko tko od svega odustaje i iz svega se povlači. Zar to nije razočaranje? U starosti će Elizabeta i Zaharija sami morati brinuti o sebi. Strašno je kada roditeljima vlastito dijete postane strano. Ivan je morao svojim roditeljima postati stran.

Ivan, stranac

Nije čudo ako se Ivan i nama čini stranim. Kod Ivana ćemo uzalud tražiti neku ljubaznost i milinu, kojom su se odlikovali toliki sveci. Kod njega je sve grubo i kruto. Već njegov način života u pustinji danas bi kod mnogih izazvao samo

kimanje glavom. A tek njegova poruka! Ne može biti kruća i grublja. U središtu je sud Božji. I samo tko se svom odlučnošću obrati, može izbjegći taj sud. Jedva bi se itko danas usudio tako propovijedati, kao Ivan Krstitelj. Ivan je prorok konfrontacije, sučeljavanja. On se obraća svima. Poštovane farizeje, utjecajne saduceje i tadašnje svećenike označuje kao leglo zmijsko. A sukob s Herodom za njega će završiti smrću. Govori riskirajući vlastiti život. Diplomacija i kompromisna rješenja za Ivana su strane riječi. Zamislimo kad bi ponovno došla neka osoba kao Ivan Krstitelj? Gdje bi on danas imao svoje mjesto u Crkvi? Bi li uopće bilo još mjesta za njega? Unatoč tome Crkva mu je iskazala svu moguću čast. Ona naime ne slavi samo njegov dan smrti, kao inače kod svih svetaca, nego čak i njegov rođendan. Osim Ivana Crkva slavi rođendane još samo kod Isusa i Marije. I danas mnogi nose njegovo ime.

Mora postojati razlog zašto Crkva tome čovjeku iskazuje tako veliku čast.

Tajanstveno zračenje Ivana Krstitelja

Iz toga čudnoga čovjeka izlazi tajanstvena privlačna sila. Veliko mnoštvo naroda odlazi k njemu u pustinju da čuje njegovu propovijed i da ih on krsti u rijeci Jordanu. Ivanu očito nije nedostajalo slušatelja, iako je njegova poruka bila sve drugo no ugodna. Čak se i Herod nije mogao oteti njegovu zračenju. Dao je Ivana baciti u zatvor, jer mu je Ivan javno predbacio njegovo brakolomstvo. Nijedan diktator to ne može ostaviti nekažnjenim! No to ne priječi Heroda da Ivana posjeti u zatvoru da bi ga slušao. Da, Herod se bojao Ivana, jer je bio

pravedan i svet čovjek. Svi koji su dolazili u dodir s Ivanom, bili su svjedoci njegove strasti za Boga. Kod Ivana sve se bezuvjetno treba podložiti Bogu. Sve drugo se kod Ivana čini beznačajnim. Briga za svakidašnji kruh, briga za ugled, briga za sigurnost. U tome se sastoji Ivanov čar, da se Bogu treba podložiti sve, baš sve. Iz toga čovjeka izbjija nevjerojatan žar strasti za Boga. Taj oganj strasti za Boga ne trpi nikakve trule kompromise. Taj oganj oduševljenja daruje Ivanu duboku slobodu. U osobi Ivana Krstitelja ono strano i ono privlačno nalaze se jedno uz drugo.

Ivan kao upit i kao pokazatelj puta

Lik kao što je Ivan Krstitelj postaje neugodnim pitanjem za nas današnje kršćane. Gdje li se sve ne kriju naše ovisnosti? Gdje smo u opasnosti da se jeftino prilagodimo duhu vremena i dopustimo da nas vode suvremeni trendovi? Ivan je svjedok za to da se prava sloboda može naći samo u Bogu. Mi prečesto kružimo oko sebe, umjesto oko tajne Boga. Taj oganj strasti za Boga tinja tek pod pepelom. Unatoč tome čvrsto sam uvjeren da ima i danas ljudi s ognjem oduševljenja za Boga. Ponekad ni sami nisu toga do kraja svjesni. U Ivanu Krstitelju Crkva nam stavlja pred oči jednoga sveca prema kojemu u toj našoj nevolji smijemo uvijek iznova uzdizati pogled. Ivan je osobno doživio Isusa i imao je tu veličinu da pokaže na njega i prizna: »On mora rasti, a ja se umanjivati.«

To je svjedočanstvo istine koja nam pokazuje put: neka Krist u nama raste, a naša sebičnost neka se smanjuje!

Služba riječi.

Sveta Misa - Euharistija

Pričest – žrtvena gozba

Euharistijsko slavlje završava gozbom, tj. Pričešću. "Primanjem Tijela Gospodinova ostvaruje se zajedništvo vjernika s Bogom i među sobom, a to je i svrha ove žrtve." (EM 12)

Molitva Gospodnja (Očenaš)

Ovom molitvom koju nas je naučio Gospodin Isus obraćamo se Bogu kao zajednica, a ne kao pojedinci. Očenaš nas pripravlja na primanje Pričesti napose iz dva razloga. U toj molitvi molimo ne samo za svagdanji nego i za sakramentalni kruh u Pričesti.

Svećenik nastavlja molitvu: "Izbavi nas, Gospodine, od svih zala..." On moli u ime svih za sigurnost od svih nereda, za unutarnji mir i konačni dolazak našega Spasitelja koji će uspostaviti kraljevstvo mira.

Bratski cjelov mira

"Slijedi obred mira kojim vjernici mole mir i jedinstvo za Crkvu i svu ljudsku obitelj te, prije nego što će uzeti dijela u jednom kruhu, izražavaju jedan drugom uzajamnu ljubav". (Opća uredba Rimskog misala,

56b) Za taj znak misnik pripravlja prisutne molitvom, kako bi vanjski znak odgovarao unutarnjem raspoloženju duše. Predsjedatelj slavlja širi ruke prema vjernicima govoreći: "Mir Gospodnji bio vazda s vama." To je zapravo Kristov uskrsni dar.

Lomljenje kruha

Krist Gospodin je lomio kruh na Posljednjoj večeri i dijelio ga apostolima. Tako se u prvim kršćanskim vremenima i cijelo euharistijsko slavlje nazivalo "lomljenje kruha". Taj obred napose ističe jedinstvo vjernika okupljenih oko oltara. "Zar nije kruh koji lomimo zajedništvo s tijelom Kristovim? Budući da je samo jedan kruh, mi svi smo jedno tijelo, jer smo svi mi dionici jednoga kruha." (1 Kor 10, 16–17). Obred lomljenja kruha podsjeća nas i na to da svoja duhovna i materijalna dobra moramo dijeliti drugima.

Kod lomljenja posvećenog kruha svećenik spušta jedan djelić hostije u kalež. Taj čin ima svoje povijesno značenje.

Papa je, naime, za vrijeme nedjeljnog misnog slavlja slao po đakonima ili akolitima komadić euharistijskog kruha

svećenicima područnih crkava u Rimu. Oni bi taj komadić stavljali kod Mise u svoj kalež. Na taj su način izražavali jedinstvo i zajedništvo s rimskim biskupom (papom), te istovjetnost euharistijske žrtve. Danas ovaj obred nema opisanog značenja. Kod njegova obavljanja treba misliti na to da miješanje posvećenog kruha i vina označava jedinstvo Tijela i Krvi proslavljenog i prisutnog Krista Gospodina.

Za vrijeme lomljenja kruha zajednica recitira ili pjeva "Jaganje Božji". Ovaj zaziv Krista, Božjeg Janjeta, zapravo je molitva za oproštenje i mir. Nekoliko slijedećih molitava poziva prisutne na Pričest.

Pričešćivanje

Nakon svećenikove Pričesti oblikuje se procesija (ophod) sudionika euharistijskog slavlja koji pristupaju stolu Gospodnjem. Pričest je, naime, sastavni dio euharistijskog slavlja. Za vrijeme pričesnog ophoda zajednica pjeva.

Svakom vjerniku koji pristupa Pričesti svećenik pokaže hostiju govoreći: "Tijelo Kristovo". Pričesnik odgovara: "amen". "Ovaj amen ovdje znači: da, hoću, pričešćujući se pravim Kristovim Tijelom, doprinijet ću izgradnji i jedinstvu njegova tijela, koje je Crkva." (sv. Augustin).

Obnovljena liturgija, a tako i kršćanska predaja, sugeriraju stojeći stav kod primanja Pričesti. Do 9. stoljeća Pričest se uvijek primala stojeći uz mali naklon. Sabor

u Niceji (325. god.) čak je vjernicima zabranio da nedjeljom kleče, jer je to dan uskrsne radosti. Ipak, primati Pričest klečeći danas nikome nije zabranjeno. Taj je stav nastao u srednjem vijeku kad se Pričest počela primati na usta, pa je kod pričešćivanja bilo najprikladnije kleknuti. Inače se do 9. stoljeća pričest redovito dijelila na ruku, o čemu nas izvješćuju sveti Oci (npr. sv. Ćiril Jeruzalemski u 4. stoljeću). Posvećeni kruh može se danas primati ili na ruku ili izravno u usta. U našim krajevima Rim je dopustio primanje hostije na ruku, no iz pastoralnih razloga mogu pojedini biskupi odrediti samo pričešćivanje na jezik. Tko prima svetu Hostiju na ruku, dobro je da, po mogućnosti, učini to ovako: lijevu, malo udubljenu ruku šaku, podigne do prsiju, a pod nju položi desnu. Kad primi Hostiju, prinese je k ustima i stavi na jezik. Treba pripaziti da ništa ne padne na tlo.

Kod euharistijskog slavlja misnik se pričešće pod objema prilikama, tj. Tijelom i Krvlju Kristovom. Ostali vjernici primaju redovito samo Tijelo Kristovo, iz praktičnih razloga. Valja imati na umu da se "sav i čitav Krist i pravi sakrament prima pod svakom prilikom". (EM 32) Ipak, Drugi vatikanski sabor dopustio je da se i vjernici u nekim zgodama pričeste pod objema prilikama (ne onda kad ima mnogo pričesnika). Pričešćivanje presvetom

Kristovom Krvlju može se obaviti pijenjem iz kaleža, umakanjem hostije ili pomoću cjevcice. "Sveta Pričest, ako je promatramo kao znak, ima puniji oblik kad se prima pod objema prilikama." (EM 32)

Pričesna molitva

Nakon pričešćivanja, a prije završne molitve, dobro je ostati neko vrijeme u svetoj šutnji, odnosno pjevati ili recitirati neki psalam. Zatim predsjedatelj euharistijskog slavlja poziva okupljenu zajednicu na zaključnu molitvu. Njome se, po Kristu, zahvaljuje Ocu nebeskom za primljene darove na svetoj gozbi i moli se za plodove žrtve snagom primljene Pričesti.

Završni obred

Misnik posljednji put pozdravlja zajednicu, zaziva nad nju blagoslov trojedinog Boga i otpušta je riječima: "Idite u miru!". Svi su pozvani da svjedoče Krista u svakodnevnom životu šireći oko sebe Gospodinov mir i njegovu ljubav.

Mali vjeronaučni leksikon

Katekumen

Katekumen, crkvenolatinski *catechumenus* grčki *κατηχούμενος*, od *κατηχεῖν*: usmeno podučavati, u ranom kršćanstvu, obraćenik koji je primao pouku prije krštenja. U novije doba u Katoličkoj crkvi katekumenom se naziva osoba koja se priprema za krštenje i ostale sakramente kršćanske inicijacije (euharistija, krizma).

Katekumen

Katekumenat (prema katekumen), vrijeme priprave za krštenje osoba obraćenih na kršćanstvo. Spominje se u II. st., a ustalio se tijekom IV. st.

Katekumenat je najčešće trajao tri ili četiri godine, a bliža priprava 40 dana (četrdesetnica, korizma). S masovnim prijelazima na kršćanstvo i običajem krštenja male djece u srednjem vijeku katekumenat je gotovo posve iščeznuo (osim u misijskim zemljama). Obnovljen je nakon Drugoga vatikanskoga koncila, uglavnom po uzoru na Apostolske predaje (oko 220) i kasnije liturgijske knjige.

Katekumenej

Katekumenej, grčki *κατηχουμήνειον*, prostor za katekumene. U ranokršćanskim bazikalnom graditeljstvu, prostorija neposredno povezana s krstionicom. U njoj se davala pouka katekumenima i obavljala priprava za krštenje.

NAŠI POKOJNI

ADRIAN GORŠIĆ,

PU karlovačka, U službi, Karlovac, 21. lipnja 1996.

DARKO BOŽIČEVIĆ,

PU ličko - senjska, Otočac, 22. lipnja 1994.

STJEPAN MIRKOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Lužani, 23. lipnja 1992.

DINKO KREŠIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, u službi, Solin, 23. lipnja 2008.

ŽELJKO MARKOVIĆ,

PU ličko - senjska, 25. lipnja 1992.

TOMISLAV ROM,

PU sisačko - moslavačka, Glina, 26. lipnja 1991.

POČIVALI U MIRU!